

Письмо №1110 из Вівторок, 6 Травень 2025

Європейський Союз і національний суверенітет: новий демократичний виклик?

[Blandine Chelini-Pont - 06 мая 2025](#)

Демократія як політична система має довгу інтелектуальну та інституційну історію, яка характеризується глибокими розбіжностями в інтерпретації, а отже, і в формі, того, що розуміється під "владою народу". Демократія, яка є визначальним елементом Європейського Союзу, зазнає нападів у багатьох країнах, які вже давно прийняли її. У той час, коли підтримка демократії ще ніколи не була такою сильною, як показав останній Євробарометр, європейське співтовариство зобов'язане консолідувати цілі своєї міжнародної діяльності на користь демократії, щоб (знову) стати джерелом та лабораторією для демократичних експериментів.

[На першій шпальті](#) | [День Європи](#) | [Вибори](#) | [Єврокомісія](#) | [Європарламент](#) | [Рада ЄС](#) |

[Дипломатія](#) | [Суд ЄС](#) | [Європейські агенства](#) | [Данія](#) | [Естонія](#) | [Франція](#) |

[Ірландія](#) | [Польща](#) | [Україна](#) | [Рада Європи](#) | [НАТО](#) | [Дослідження/Звіти](#) |

[Культура](#) |

[Календар подій](#) | [Інші версії](#) | [Контакт](#)

■ На першій шпальті :

Україна: без Європи не обійтися

"Європа, як ніколи, знаходиться в центрі вирішення українського конфлікту, і без неї нічого не можна зробити, - каже Жан-Домінік Жюльєні. Рішучість європейських лідерів, зокрема Емманюеля Макрона, Кіре Стармера та Фрідріха Мерца, дозволила змінити американські плани; угода про видобуток корисних копалин, підписана між Сполученими Штатами та Україною, є реальною обіцянкою американських інвестицій у відбудову України з повагою до української незалежності та європейського права. Єдність європейців призвела до сильної відповіді російській агресії в плані оборони та санкцій. Багато західних країн, таких як Канада, Японія та Корея, підтримують європейців у їхній відмові від імперіалізму й ревізіонізму. [Читати далі](#)

■ День Європи :

75 років Декларації Роберта Шумана

9 травня виповнюється 75 років з дня прийняття Декларації Шумана, основоположного акту європейської інтеграції. Виголошена Робертом Шуманом, тодішнім міністром закордонних справ Франції, ця декларація запропонувала створити Європейське об'єднання вугілля і сталі (ЄОВС). Таким чином, ЄОВС стало першою наднаціональною європейською інституцією, що стояла біля витоків того, що згодом стало Європейським Союзом. Цей день уособлює прихильність Європейського Союзу до миру, солідарності, демократії та різноманітності. З цієї нагоди по всій Європі організовуються численні заходи, які будуть проанонсовані 7 травня на створеному Фондом окремому сайті. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#) - [Інше посилання](#)

Книга та біографія Роберта Шумана, батька Європи

З нагоди 75-ї річниці Декларації Шумана Фонд Роберта Шумана пропонує заново відкрити для себе книгу "За Європу", в якій викладене бачення Роберта Шумана щодо політичної та об'єднаної на добровільних засадах Європи, багатой у своєму розмаїтті, але сильною у своїй єдності. Також доступна книга "Роберт Шуман, батько Європи", написана професором та письменником Жаном-Марі Пельтом. Цей документ дає уявлення про непересічного політичного діяча, який брав участь у всіх ключових міжнародних подіях післявоєнного періоду, та дає краще розуміння основ і значення Європи. Книги доступні англійською та французькою мовами, а книга "За Європу" також доступна німецькою мовою в електронному форматі на сайті Фонду Роберта Шумана. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Вибори :

Джордже Сімон та Нікушор Дан зустрінуться в другому турі 18 травня

Змінився кандидат... але не результат. Ультраправі вийшли на перше місце в 1-му турі президентських виборів в Румунії 4 травня. З 40,96% голосів Георге Сімон (Альянс за єдність румунів, AUR) зміцнив результат, отриманий Каліном Джорджеску 24 листопада 2024 року. Мер Бухареста Нікушор Дан пройшов до 2-го туру з 20,99% голосів. Він випередив кандидата від нинішньої правлячої коаліції Румунії Кріна Антонеску, який отримав 20,07% голосів. 2-й тур відбудеться 18 травня. [Читати далі](#)

■ Єврокомісія :

27 мільйонів доз вакцини проти грипу

29 квітня Європейська комісія підписала новий контракт про спільні закупівлі, який дозволить 17 країнам ЄС закупити до 27,4 мільйона доз вакцини проти грипу. Контракт є частиною європейських зусиль з підготовки до можливої пандемії грипу. Він гарантує швидкий доступ до вакцини в разі офіційного оголошення пандемії ВООЗ або Європейським Союзом, тим самим зміцнюючи колективну безпеку в галузі охорони здоров'я. [Читати далі](#)

300 мільйонів євро на заходи з захисту океану

На конференції "Наш океан" у Пусані 29 квітня Європейський Союз оголосив про виділення понад 301 мільйона євро на підтримку збереження океану. Кошти будуть розподілені між шістьма напрямками: стійка блакитна економіка, боротьба із забрудненням моря, створення морських природоохоронних територій, цифровий океан, стале рибальство та адаптація до зміни клімату. Ця ініціатива є частиною зусиль Європейського Союзу, спрямованих на захист чистих, безпечних та стійко керованих океанів у всьому світі. [Читати далі](#)

■ Європарламент :

З'їзд ЄНП у Валенсії

З'їзд Європейської народної партії (ЄНП) відбувся у Валенсії 29-30 квітня. Делегати переобрали лідером партії Манфреда Вебера з Німеччини та вперше призначили жінку на посаду генерального секретаря - іспанку Долорес Монтсеррат. Було обрано 10 віцепрезидентів та скарбничого, але лише... 2 жінки. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Рада ЄС :

Активація спеціального положення для посилення європейської оборони

У відповідь на загрози, що нависли над європейською безпекою, зокрема через війну, яку веде росія проти України, шістнадцять держав-членів оголосили 30 квітня про активацію спеціального національного положення, передбаченого новими правилами економічного управління. Це положення, чинне протягом чотирьох років і обсягом до 1,5% ВВП, дозволяє бюджетну гнучкість для зміцнення оборонного потенціалу, водночас забезпечуючи стійкість державного боргу. Мета цього рішення — зменшити стратегічну залежність, ліквідувати прогалини у спроможностях та підтримати європейську оборонну промисловість. [Читати далі](#)

Неформальна зустріч міністрів довкілля у Варшаві

28 та 29 квітня європейські міністри навколишнього середовища зустрілися у Варшаві, щоб обговорити боротьбу з кліматичною дезінформацією та адаптацію до зміни клімату. Польська програма GreenEvo була представлена як приклад зелених інновацій. Польське головування наголосило на необхідності посилення екологічної стійкості. Дискусії допомогли просунути вперед Європейський план адаптації до зміни клімату. [Читати далі](#)

■ Дипломатія :

Обмежувальні заходи продовжені через дестабілізаційні дії в Молдові

28 квітня Рада ЄС вирішила продовжити до 29 квітня 2026 року обмежувальні заходи Європейського Союзу проти осіб, відповідальних за дії, спрямовані на дестабілізацію, компрометацію або загрозу суверенітету та незалежності Молдови. Вперше запроваджені у квітні 2023 року на прохання Молдови з метою захисту демократії, верховенства права, стабільності та безпеки країни, Рада ЄС відзначила посилення спроб дестабілізації з початком війни росії проти України. [Читати далі](#)

Зустріч щодо Угоди про вихід Великої Британії з ЄС

Велика Британія та Європейський Союз провели 29 квітня зустріч в Лондоні щодо Угоди про вихід з ЄС, яка набула чинності з 2020 року. Представники обох сторін підтвердили свою спільну прихильність до виконання всіх пунктів угоди. Вони взяли до відома значну роботу, виконану на сьогоднішній день з імплементації Віндзорської угоди, яка врегульовує питання статусу Північної Ірландії та дозволила досягти прогресу в низці сфер, включаючи агропродовольчу продукцію, торгівлю, ПДВ та акцизні збори. Насамкінець, вони домовились і надалі тісно співпрацювати та зміцнювати двосторонні відносини напередодні саміту 19 травня. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Суд ЄС :

Мальтійську програму отримання громадянства за інвестиції відхилено

У винесеному 29 квітня рішенні Суд Європейського Союзу заявив, що мальтійська програма набуття громадянства в обмін на заздалегідь визначені платежі або інвестиції суперечить європейському законодавству. Судді нагадали, що набуття громадянства ЄС не може бути результатом комерційної угоди. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Європейські агенства :

Успішний запуск ракети-носія Vega-C та виведення на орбіту супутника Biomass

Європейська ракета Vega-C успішно стартувала з гвіанського космічного центру в Куру 29 квітня, вивівши на орбіту супутник Biomass, розроблений ЄКА. Супутник використовуватиме радар дальнього радіусу дії для вимірювання лісової біомаси та вуглецю, що зберігається в деревах. Місія має на меті отримати краще розуміння вуглецевого циклу та скласти карту різних геологічних та кліматичних аспектів. [Читати далі](#)

8 країн об'єднуються заради боротьби з вербуванням молоді кримінальними організаціями

29 квітня Європол створив OTF GRIMM - оперативну групу під керівництвом Швеції, яка об'єднує вісім європейських країн, для боротьби з насильством, пов'язаним зі стратегічним вербуванням молодих людей для вчинення насильницьких дій на замовлення злочинних організацій. Ці організації використовують соціальні мережі, щоб заманювати вразливих неповнолітніх обіцянками грошей або статусу. OTF GRIMM координуватиме розслідування, обмін інформацією та співпрацю з цифровими платформами для ліквідації цих мереж. [Читати далі](#)

■ Данія :

Гренландія підтверджує свою незалежність

27 квітня прем'єр-міністр Гренландії Єнс-Фредерік Нільсен здійснив візит до Данії, де зустрівся з прем'єр-міністеркою Данії Метте Фредеріксен. Під час зустрічі він відкинув ідею продажу території після заяв президента США Дональда Трампа. Він наполягав на тому, що Гренландія "не продається" та що вона повністю належить гренландському народу. Наступного дня король Данії Фредерік X розпочав офіційний візит до Гренландії, підкресливши єдність королівства перед обличчям зростаючої геополітичної напруженості. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Естонія :

Естонія готова взяти участь у європейських силах стримування в Україні

30 квітня прем'єр-міністр Естонії Крістен Міхаль заявив, що його країна готова зробити свій внесок у сили стримування на підтримку України. Це може включати бойовий підрозділ, військових інструкторів та штабних офіцерів. Естонія обіцяє продовжувати свою військову підтримку, поки Україна не переможе у війні. [Читати далі](#)

■ Франція :

Choose Europe for Science

5 травня президент Французької Республіки Еммануель Макрон та президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн запустили в Сорбонні ініціативу "Обери Європу для науки", спрямовану на залучення міжнародних дослідників до Європи. Вони підкреслили важливість європейської відкритості перед обличчям наукового відступу, який спостерігається в Сполучених Штатах. Метою заходу є підвищення привабливості європейських досліджень. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Ірландія :

Tik Tok оштрафований на 530 млн євро

2 травня Ірландська комісія з захисту даних наклала штраф у розмірі 530 мільйонів євро на китайську компанію Tik Tok за недотримання європейського Загального регламенту про захист даних (GDPR). Ірландський регулюючий орган зобов'язав Tik Tok привести у відповідність обробку даних користувачів у Європейському економічному просторі та припинити передачу даних до Китаю. [Читати далі](#)

■ Польща :

10-ий саміт Ініціативи Тримор'я

10-й саміт Ініціативи "Тримор'я" відкрився у Варшаві 29 квітня промовою президента Польщі Анджея Дуди. Саміт об'єднує президентів тринадцяти країн-учасниць, 120 мільйонів громадян та 140 пріоритетних проєктів. Захід зосереджений на зміцненні регіонального співробітництва в інфраструктурній галузі, зокрема в енергетичному, транспортному та цифровому секторах. Була прийнята спільна декларація, але Угорщина висловила певні застереження. [Читати далі](#)

■ Україна :

Підтримка Люксембургу у відновленні України

30 квітня президент України Володимир Зеленський зустрівся з віце-прем'єр-міністром, міністром закордонних справ і зовнішньої торгівлі Люксембургу Ксав'є Беттелем та міністром оборони Люксембургу Юріко Бакесом. З початку війни Люксембург прийняв понад 4 500 українських біженців. Сторони обговорили участь Люксембургу у відновленні України. Під час візиту люксембурзька делегація анонсувала додаткову підтримку Україні у розмірі 21 млн. євро. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

Візит до Чехії

4 травня президент Чехії Петр Павел прийняв свого українського колегу Володимира Зеленського в Празькому граді. З цієї нагоди він повідомив, що Україна може отримати до 1,8 мільйона великокаліберних боєприпасів до кінця року в рамках ініціативи, очолюваної Прагою за фінансової підтримки одинадцяти країн. [Читати далі](#)

■ Рада Європи :

Новий голова Європейського суду з прав людини

Француз Маттіас Гійомар був обраний головою Європейського суду з прав людини 28 квітня. Він змінить на цій посаді Марко Марко Бошняка зі Словенії 30 травня. Він став третім французьким суддею на посаді голови Суду після Рене Кассена (1965-1968 рр.) та Жан-Поля Коста (2007-2011 рр.). [Читати далі](#)

Звіт Ради Європи щодо торгівлі людьми на Кіпрі

28 квітня Група експертів Ради Європи з протидії торгівлі людьми (ГРЕТА) опублікувала звіт про оцінку ситуації на Кіпрі. Був визнаний прогрес у цій сфері, зокрема, ухвалення Національної стратегії боротьби з торгівлею людьми. У звіті звертається увага на становище трудових мігрантів, у тому числі домашніх працівників, а також на доступ до охорони здоров'я та освіти для дітей без супроводу дорослих, які є більш вразливими до експлуатації. [Читати далі](#)

■ НАТО :

Симпозіум НАТО з питань ядерного стримування

Високопосадовці Організації Північноатлантичного договору, а також представники країн-членів організації та експерти взяли участь в обговоренні питань ядерного стримування в Гельсінкі 29 квітня. Вони обговорили складні і швидкозмінні виклики ядерній безпеці, які стоять перед Альянсом. Міністр оборони Фінляндії Антті Хекканен підкреслив відданість НАТО і її країн-членів надійним та ефективним силам стримування й оборони. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

■ Дослідження/Звіти :

Звіт про конкурентну політику

Відповідно до щорічного звіту про конкурентну політику, опублікованого 25 квітня, у 2024 році Європейська комісія посилила свою конкурентну політику для підтримки конкурентоспроможності Європейського Союзу, "зеленого" та цифрового переходу та безперерйного функціонування єдиного ринку. Вона переглянула кілька ключових нормативних актів, притягнула до відповідальності за зловживання домінуючим становищем, зокрема Apple та Meta, і затвердила великі проєкти, що становлять спільний європейський інтерес (IPCEI), зокрема у сфері водню та охорони здоров'я. Відомство також оновило правила державної допомоги, спростивши схеми de minimis та стимулюючи інновації. Суворе застосування конкурентного законодавства залишається в центрі економічних та екологічних амбіцій ЄС. [Читати далі](#)

Звіт про європейську стратегію розвитку мікропроцесорів

Згідно зі звітом Європейської рахункової палати, опублікованим 28 квітня 2025 року, Європейський Союз далекий від досягнення своєї мети - зайняти 20% світового ринку мікропроцесорів до 2030 року. Незважаючи на запуск Закону про мікросхеми у 2022 році, інвестиції залишаються недостатніми в умовах міжнародної конкуренції. Європейська комісія розпоряджається лише невеликою часткою необхідних коштів і не має чіткого мандату на координацію національних зусиль. Інші перешкоди, такі як вартість енергії та залежність від сировини, також стримують прогрес сектору. [Читати далі](#)

Світовий індекс свободи преси

3 травня, у Всесвітній день свободи преси, "Репортери без кордонів" опублікували Індекс свободи преси в світі, який показує, що свобода преси досягла безпрецедентно критичного рівня. Вперше ситуація зі свободою преси стала "складною" внаслідок економічного тиску. Європейський Союз засудив напади на журналістів та виступив на захист вільної та незалежної журналістики, наголосивши на ініціативах співтовариства і, зокрема, на прийнятті Європейського акта про свободу ЗМІ. Він також посилив боротьбу з дезінформацією за допомогою таких інструментів, як EUvsDisinfo, а також проти неправомірних переслідувань та дезінформації. Він закликав до глобальної мобілізації на захист свободи вираження поглядів. [Читати далі](#) - [Інше посилання](#)

Герхард Ріхтер у Мюнхені

До 8 червня Державна колекція графіки в Мюнхені вивчає роль малюнка в ХХІ столітті як каталізатора серед образотворчих мистецтв та як окремого виду мистецтва на прикладі творчості Герхарда Ріхтера. Німецький художник створив низку малюнків у своїй майстерні з максимом: "Найфундаментальніше, найскладніше - це зробити щось гарне". Мюнхенська виставка зосереджується на трьох циклах його найновіших малюнків. [Читати далі](#)

Крістіан Крог у Музеї Орсе

До 27 липня в Музеї Орсе проходить виставка норвезького художника Крістіана Крога, яка вперше буде показана за межами Скандинавії. Виставка розкриває соціальну та політичну активність художника через натуралістичні сцени, які порушують такі теми, як становище людей, бідність та несправедливість по відношенню до жінок. [Читати далі](#)

Виставка Рубенса в Антверпені

Виставка "Студія Рубенса" в KMSKA в Антверпені занурює відвідувачів у творчий процес художника Пітера Пауля Рубенса. До 29 червня на виставці представлені ескізи та пізня копія шедевра Рубенса "Коронація Діви Марії". Відвідувачі можуть спостерігати за публічною реставрацією твору. Ця ініціатива дає змогу відвідувачам спостерігати за кропінками етапами очищення та консервації. [Читати далі](#)

Vertigo у місті Поркероль

До 2 листопада Фонд Карміньяка представляє виставку "Vertigo (Запаморочення)", що досліджує зв'язок між художньою абстракцією та сприйняттям природних явищ, зокрема, через призму середземноморського ландшафту, починаючи з 1950 року. Через близько п'ятдесяти робіт таких художників, як Ів Кляйн, Олафур Еліассон та Джеймс Террелл, виставка запрошує відвідувачів зануритися в різноманітні візуальні виміри. [Читати далі](#)

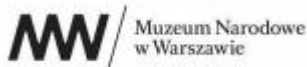
Виставка "In the Trouble Air..." у Барселоні

До 28 вересня в барселонському Центрі сучасної культури проходить виставка "In the Trouble Air... (У неспокійному повітрі...)". Ця виставка філософа та історика Жоржа Діді-Губермана пропонує відвідувачам дослідити понад 300 найважливіших творів європейської культури. Роботи таких митців, як Далі, Джакометті, Брехт, Гете, Гойя, Гюґо, Роден, Міро та Янсен, дозволяють публіці замислитися над питанням передачі емоцій. Подія віддає данину поваги Федеріко Гарсія Лорці та його поняттю дуенде: підвищеного стану емоцій. [Читати далі](#)

Джакометті в Лондоні

Лондонський Центр Барбікан до 24 травня 2026 року представляє роботи Альберто Джакометті. Виставка поєднує його історичні скульптури з новими роботами сучасних художників, таких як Хума Бхабха, Мона Хатум та Лінда Бенгліс. Подія сприяє діалогу на вічні теми смерті, роздвоєння, домашнього вогнища, пам'яті, травми, еротики, жаху та гумору. [Читати далі](#)

"Пункт призначення Париж: польські художники в майстерні Бурделя" у Варшаві

До 26 жовтня Національний музей у Варшаві знайомить із творчістю кількох польських художників, які навчалися в майстерні скульптора Антуана Бурделя в Парижі. Особливий акцент - на ролі жінок у сучасному мистецтві. На виставці представлена велика добірка робіт, серед яких живопис, скульптура та малюнок. Перебування в Парижі стало поворотним моментом в їхній мистецькій кар'єрі. Виставка ілюструє культурні обміни між Польщею та Францією. [Читати далі](#)

Венеційська архітектурна бієнале

До 23 листопада у Венеції проходить 19-та Міжнародна архітектурна виставка. Цього року захід організовується під кураторством архітектора та інженера Карло Ратті, який сказав: "Щоб протистояти палаючому світу, архітектура повинна використовувати весь інтелект, який нас оточує". Мета - створити міждисциплінарну виставку, що охоплює всі теми циркулярної економіки, такі як сталість, скорочення відходів та відновлення природних систем. [Читати далі](#)

Фільм "Потік" отримав приз глядацьких симпатій LUX

Фільм "Flow (Потік)" латвійського режисера Гінца Зілбалодіса здобув нагороду глядацьких симпатій LUX Audience Award 2025, яку вручили в Європейському парламенті в Брюсселі 29 квітня. Фільм створений у копродукції Латвії, Франції та Бельгії. Приз LUX відзначає європейське кіно з громадянською позицією, об'єднуючи голоси громадян та парламентарів, щоб відобразити актуальні проблеми суспільства. [Читати далі](#)

■ Календар подій :

 5-8/05/2025

Пленарна сесія Європарламенту (Страсбург)

 7/05/2025

Відкриття Конклаву для обрання Папи Римського (Ватикан)

 7-8/05/2025

Неформальна зустріч міністрів закордонних справ (формат Gymnich) (Варшава)

 09/05/2025

День Європи, 75-та річниця Декларації Шумана

 12/05/2025

Єврогрупа

12/05/2025

Рада з питань освіти, молоді, культури та спорту

Письмо n°1110

PDF

на русском -- Издание Вівторок, 6 Травень 2025

 я скачиваю

Письмо также доступно на следующих языках:

Редакційна команда Вісника:

**Хелен Леві, Стефанія Буцманюк,
Кетрін Д'Анджело, Максим Пейно,
Фабіо Томашич, Марі Коїньяк, Флорін
Шабат-Куреде, Луїза Руссо, Софі
Ріонде, Леана Рамос**

N° ISSN: 2729-6482:

Вопрос, предложение?

Связаться с нами!

info@robert-schuman.eu

Головний редактор :

Жюльєт Бахшмідт

Видавничий директор :

Паскаль Жоаннен

[Нажмите здесь, если это письмо отображается неправильно.](#)

**FONDATION ROBERT
SCHUMAN**

Бажаєте відписатися від розсилки? {LINK}